

PESTPROTOCOL

Op alle scholen van Eduquaat is het volgende pestprotocol van kracht.

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Het doel van het pestprotocol:

Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Er zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.
- Op iedere school is een anti-pestcoördinator aangesteld. Op onze school is dat Frank Koolen.

Wat is de definitie van pesten:

We spreken over plagen wanneer leerlingen min of meer aan elkaar gewaagd zijn. Het gedrag bij plagen is onschuldig en het gaat meestal om een vorm van spel. Plagen wordt door de betrokkenen niet bedreigend of echt vervelend gevonden. Plagen is niet systematisch (steeds weer opnieuw) en heeft geen nadelige gevolgen voor degene die het ondergaat. We spreken van pesten als dezelfde persoon regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Een klimaat waarin gepest wordt, tast zowel leerlingen als leerkrachten aan. Pestgedrag moet door iedereen serieus genomen worden.

Wat is cyberpesten:

Cyberpesten is een specifieke vorm van pesten. Het vindt echter niet fysiek plaats, maar via sociale media. Omdat cyberpesten anoniem is en ongevraagd 24 uur per dag in je huis komt, neemt de school gericht een aantal aanvullende maatregelen. De effecten van cyberpesten kunnen namelijk nog erger zijn dan bij traditioneel pesten. Zie voor de aanvullende maatregelen verder in het protocol.

Wat kun je doen om pesten te voorkomen:

Pestgedrag komt minder voor in een veilig en goed schoolklimaat. Een positieve sfeer en betrokkenheid op elkaar vormen daarbij de basis. Alle medewerkers, maar vooral leerkrachten, spelen daarbij een belangrijke rol. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is er grip op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten omstanders niet altijd hoe ze ermee om moeten gaan. Daarom wordt het pest-protocol gemaakt.

- **Leerlingen** moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen.
- **De leerkrachten** hebben vooral een signalerende rol. Zij houden groepsgesprekken, hebben aandacht voor de sfeer in de groep en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken en groepsregels en zorgen ervoor dat die worden nageleefd. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen bij de anti-pestcoördinator om hulp en overleg in gang te zetten.
- **Alle medewerkers** dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.
- **Ouders** moeten op de hoogte zijn van het pestprotocol. Belangrijk is dat de ouders die zich zorgen maken over pesten serieus genomen worden. Daarnaast moet de school de ouders van leerlingen ook steun bieden. De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken. Eventueel kan de school ook verwijzen naar deskundige hulpverleners.
- **In het schoolbeleid** moet er structureel worden ingezet op een positieve groepsvorming in de klassen.
- **De anti-pestcoördinator** kan in alle gevallen hulp bieden aan alle bovengenoemde partijen in de vorm van adviezen en tips. Tevens bewaakt de anti-pestcoördinator het proces rondom de activiteiten om het pesten te voorkomen en bij de aanpak van het pesten.

Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pest- probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

Hoe willen we daarmee omgaan?

- Op school stellen we met grote regelmaat een onderwerp in de kring aan de orde.
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.

- Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Hoe wordt er gepest:

Met woorden	Vernederen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen aanspreken, gemene briefjes schrijven.
Lichamelijk	Trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben, aan haren trekken, wapens gebruiken.
Achtervolgen	Opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of klem rijden, opsluiten.
Uitsluiting	Doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes of van groepsopdrachten.
Stelen en vernietigen	Afpakken van kledingstukken, tas of schoolspullen. Kliederen in boeken, banden lek prikken of fiets beschadigen.
Afpersing	Dwingen om geld of spullen af te geven, het afdwingen om iets voor de pestende te moeten doen.
Cyberpesten	Anonieme berichten versturen via SMS of WhatsApp, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen versturen.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Regels die gelden in alle groepen:

REGEL 1 :

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- je mag niet klikken, maar.....als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Verder heeft elke school zijn eigen gedragsregels gemaakt, die vermeld staan in de schoolgids of zichtbaar zijn gemaakt in de klassen. Ook kunnen groepen hun eigen regels hebben gemaakt, de zgn. groepsregels. Regels die samen met de kinderen zijn gemaakt, zijn waardevol en zinvol.

Aanpak van ruzies en pestgedrag in vier stappen.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij

STAP 1: er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2: op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3: de leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4: bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag wordt ook melding gemaakt in het leerlingjournaal van de betreffende leerling. Ouders worden op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en)

en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten: in zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden) en vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

- Door gesprek: bewustwording voor wat hij/zij met het gepeste kind uithaalt
- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in het leerlingjournaal en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolarts van de GGD of Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG).

Fase 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien dat het zelf niet de oorzaak is van het pestgedrag. Er zijn oorzaken* die maken dat iemand overgaat tot het pesten van anderen.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)

Begeleiding van de pester

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de ‘stop-eerst-nadenken-houding’ of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
- Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

* Oorzaken van pestgedrag kunnen o.a. zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan

- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

Naast de gepeste leerling(en) en de pester(s) is er vaak nog een groep meelopers. Dat zijn leerlingen die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol te komen, maar het kan ook zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen. De meeste leerlingen houden zich afzijdig als er wordt gepest. Ze voelen zich vaak wel schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Het kan helpend zijn deze groep meelopers te mobiliseren om een pestprobleem aan te pakken. Sommige pestprogramma's steken sterk in op het versterken van deze groep.

Adviezen aan de ouders van school:

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

CYBERPESTEN

Sinds internet bij kinderen één van de normaalste zaken is geworden, zijn er nieuwe wegen gevonden om te pesten: het cyberpesten. Onder cyberpesten verstaan wij o.a. anonieme berichten sturen via What's App/ Instagram/ Facebook, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden misbruiken.

De school wil cyberpesten voorkomen door

- De leerlinge bewust te maken van de gevaren op internet , de effecten van cyberpesten en de strafbare feiten, met behulp van gerichte voorlichting en ondersteunende programma's.
- Samen met de leerlingen afspraken te maken over internetgedrag.
- Het cyberpesten bespreekbaar te maken in de groep en de leerlingen elkaar daarop te laten aanspreken.
- Leerlingen duidelijk te maken wat de sancties zijn op cyberpesten (denk aan het uitsluiten van het internetgebruik op school, als milde vorm, tot het verwijderen van school als uiterste maatregel).
- Ouders via thema-avonden en de nieuwsbrief te wijzen op de mogelijke risico's van internetgebruik door kinderen.
- Regels over het gebruik van mobiele telefoons en goed internetgedrag op te nemen in de schoolgids.

Wanneer school een melding krijgt van cyberpesten, worden er (afhankelijk van de vorm) de volgende aanvullende maatregelen genomen:

- De leerkracht of anti-pestcoördinator gaat in gesprek met de getroffen leerling.
- De leerkracht of anti-pestcoördinator neemt direct contact op met de ouders van zowel slachtoffers als dader (indien bekend).
- De leerkracht of anti-pestcoördinator meldt het incident direct bij de directie van de school of de vertrouwenspersoon in de school.
- De anti-pestcoördinator neemt contact op met de provider en verzoekt de foto's te verwijderen.
- De leerkracht of anti-pestcoördinator verzoekt de ouders van de gepeste aangifte te doen bij de politie.
- De leerkracht of anti-pestcoördinator probeert de dader(s) te achterhalen en voert maatregelen uit richting dader(s) , wanneer het leerlingen van de school betreft.

Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL .